

Latvieschhu Amīzes.

58. gadagahjums.

Nr. 46.

Trefchdeenā, 14. (26.) Novemberī.

1879.

Nedraitora adrese: Pastor J. Weide, zu Neuhausen pr. Hohenpoth, Kurland. — Gtspedīzija Besthorn k. grahmatu-bohde Zelgawā.

**Latweeschu draugu beedriba fawu gada-fapulzi naturehs 4. un 5. Dezemberī Zelgawas museumā.
Sehdeschana fahkfees pulksten 110s no rihta. Zeen. beedribas lohzelkus luhds sanahkt**

**A. Bielenstein,
presidents.**

Nahditajs: No eekfsemehm. No ahrsemehm. Wisjaunakhs lmas. Semkopiba un
faimneeziba. Baur behdahni pee laimes. 100 gadus weza dseja. Drupas un drui-
tas. Naudas-papihru zena. Tigrus finas. Atbildes. Studinashanas.

No eekfsemehm.

Pehterburga. Leelfirsts - Trohnantineeks ar fawu augsto
laulato draudseni schinis deenās apzeemojis Austrij - Ungarijas un
Wahzijas waldneekus. Lkpat Wihne, kā ari Berlinē augstais pahris
tizis mihi apfweikts un wifadi zitadi augsti gohdinahts. — 7. No-
vemberī, pulksten 40s pehzusdeenā, augstais Trohna mantineeka-
pahris pahrbrauzis Pehterburgā — Zarskoje-Selas pili.

— Grafsa Schuvalow'a weetā par suhtni Londonē esoh, kā
dsirdoms, ismehlehts firsts Lobanow-Rostovskys, tagadejais suhtnis
pee Turku waldibas Konstantinopelē; bet schim brihscham winsch wehl
newaroht usnemt fawu jauno weetu, jo austrumia jautajeenā wehl fa-
was patumshahs puses, pee kam wina padohma waijadfigs, un ta-
pehz winsch tad wehl usturahs Konstantinopelē.

— Preefsh Kreewu pareis-tizigo garidsneeku ustura Seeme-
Amerikā waldiba ir atwehlejusi pahri par 20 tuhst. rublu.

Zelgawa. Muhfu Kungs un Keisars ir pagohdinajis Leepajas
pilsehta-galwu, dsintu gohda-pilsoni Kaheli Ulich, ar oħtrahs klafes
Annas-ordeni, un tohs pagasta-wezakohs: Leel-Gramdas — Ernestu
Inke, Degstene — Frizi Neumann, Ufinu — Krischjahni Kleinberg,
un Frank-Sefawas — Jani Leibu, ar fudrabu medaleem pee Sta-
nislawa bantes pee kruhtihm nehfajamus. — Par Grohbinas aprinka-
teefas afesoru ir apstiprinahs barons C. v. Heyling, un par meera-teef-
nesi barons M. v. Rahden.

— Zelgawā nomira 6. Novemberī oberhosteefas-adwokats P.
Wachtmuhs, — paschōs labajos wihra-gadōs. Sestdeen, 10. Novemberī,
winsch tika pawadihks us beidsamo dusas-weetu. Nelaikis bij
Zelgawas amatneezibas-beedribas preefshneeks; winsch tika faderibas
un mihtprahibas labad no wiseem, kas to pasina, zeenahts un gohdahts.

No Leepajas. Kā jau „Latv. Aw.“ 41. num. mineju, ka
mums Leepajnekeem tumschee rudens wakari dauds raudas un scheh-
labas peewedihs, tā ari tagad noteek. Daudseem Jaun-Leepajā teek
fabatas-pulksteni atnemti, ziteem atkal drehbes aisness un stakkus us-
lausch. Tā nesen kahdam juhrs-brauzejam (matrosim), kas mita it
tuwu pee juhralas, netahk no leelā „bahdes-weefu nama“, issaga dee-
nas laikā drehbes. Saglis eepreefsh peedahwajis apsagtā jaunekta
mahsfai, kura weena pati mahjās bijusi, malku pahndoht, kuru rohkās
nefis; — meitene atbildejusi, ka winas mahtei malkas newaijaga, un
no nepasthstamā zilwela bihdamahs, ta aigahjusi pee kaimineem un at-
stahstjusi fcho atgadijumu. Kaiminene laukā isgahjusi reds, ka wina
pasihstams „sweschineeks“ 3. ar leelu drehbju knipi gar juhralu doh-
dahs prohjam. Nu tuhlin tika sīa dehta apsagtajam, kas ari neka-
wejahs saglim pakat dsihtees un fawas drehbes atdabuht. — Tāpat
ar ihgnumu peeminama schahda sahdsiba: Preefsh kahda laika eeweh-
roja K., kuram kahpās mass semes stuhritis peeder, kas ikagadus ar
kartuseleem tohp apstahdihts, ka wina kartufelu lauzinfā azihm redsoht
tohp iokohpts no nefinama dahsneeka. Kahdas naktis us wakti stah-
wedams nebij warejis fcho zeeminu fagaidiht. Tē weenu nakti K.
reds kahdu wiherli mudigi par kahpahm nahlam un wina lauzinā no-
tupjamees. Brīhtini nogaidijs saglim usfauz, ko sweschā tihrumā
mellē. Prohtams, saglis nu uslehzahs un laisch ko nagi nefs ar wisu

sagto mantibū prohjam. K. tam fawz, lai apstahjabs, ja nē, tad schaus;
saglis nu apstahjabs un K. eerauga fawā preefshā winam labi pasihstamu
nam-a-faimneeku (faimneeka wahrdū negribu mineht), kuram
desmit reis wairak mantibas, nekā K. — Wehl brihtinu parunaju-
schees K. atlaidis sagli un dahwinajis tam fasagtohs kartufelus. —
Kad nu no nama-faimneeka tahdas leetas dsird, ko lai gan wehl no
gahjejem fagaidam, un it ihpachī tamdeht, ka muhsu miħlā Leepajā
wakarōs peeklahjigahs apgaismoschanas truhkt. Jaun-Leepajā eelas
wehl nebrugetas, un lukturu us eelahm nau. — Kam wakara tum-
fibā tur nau ja-eet, tas newar nemas eedohmatees, kahdi skrihni tur
ja-isbradda, kamehr Jaun-Leepajas apdīshwotaji fawōs pajumtōs no-
nahk. Tomehr mums aileek ta zeriba, ka ar laiku tam tilks nolih-
dsehts; — bet kad? — Kaut gan muhsu pilsehtas-galwa, zeen.
Ulich'a lgs, ar wisu eespehju par pahrlaboschanahm pilsehtā gahdā, tad
tomehr tas til ahtri ne-eet, wifas pagehreschanas ispilditas redseht, jo
pilsehta ik deenas ispleschahs un arveen jaunas pahrlaboschanas un
waijadibas zelahs. Preefsh wairak gadeem redsejahm gandrihs latra
nama preefshā jauku, staltu leepu salojam, bet pehdejōs laikōs namu
ihpachneeki tahs pa leelai datai nozirta. Tagad pilsehtas-galwa
zehla pilsehtas weetneeku fapulzi preefshā, ka tahda kohku nozir-
schana buhtu aiseedsama, jo leepas esoht usluhlojamas ne wis kā
namneeku, bet kā pilsehtas ihpachums. — Leepajā fadewuschees kohpā
kahdi fungi un nodohmajuschi gar juhralu us Seemupi un Sarai-
keem buhweht firgu-dselszelu. Par fcho dselszelu atwedihs us Leepaju
akminus preefsh buhwehm, kas turenes apgabala daudsumā atroh-
dahs, un pee mums leels truhkums. Buhwmeisteris Riege lgs ir
turpreti nohmajis Nihzes steegku-zepli un uszelschoht drihsumā pee
Preekules dselszela-stanzijas wehl ohtru zepli. Minehts kungs grib
zaur fcho leelisko eetaisi to panahkt, ka Leepajas muhrnekeem newai-
jadsetu preefsh buhwehm fleegetus un akminus likt west is ahrsemehm.
— Labi buhtu, kad Riege lgs to eespehju!

No Leel-Eseres apgabala, kas daudseem pasihstams kā deewsgan
bagats dedsinamā materiala awots, nahk sīas, ka fahkoht truhkums
rastees tilfab pee buhwkoħkeem, kā ari pee malkas. — Sinams,
lai ari afa deewsin zik dsila, tomehr reis war tilk issmelta.

Beeschuls.

No Krihzburgas puses. Pee mums rasbaineeki un firgu-sagli
pehdejōs gaddōs, sagdami un klehtis islausdami, ir dauds skahdes padari-
juschi. Bet til leelā mehrā, kā tas tagad noteek, wehl nelad nau bijis.
Preefsh kahdahm nedelahm Dignajas Basnizas-krohgā Schihdinam ras-
baineeki islaupija bohti, līhds 700 rubl. wehrtibā. Schihdu paschū eebah-
suschi maiħa un bresmigi moħżijschi. Tagad atkal 13. Oktobert, pul-
ksten 90s wakara, Krihzburgas Drawakas krohdsineekam Lawdanski'm 15
rasbaineeki usbrukuschi, paschū krohdsineeku, wina fainmeezi un fain-
meezes mahsu fseħħijschi un tad fahluschi tohs besdeewigā wiħse fift,
präsidami, lai isteiz, kura naudu nogħlabajuschi. Krohdsineeze ar dselles
stangu tā fassista, ka mas zeribas atleek us ilgħali dsħwosħanu. Pats
krohdsineeks ar meitu masak eewainoti. — Naudas atraduschi tikai 71
rubl. f., lai gan krohdsineekam dauds wairak bijis. Bes tam pa-
nehmuschi 2 fudraba keshas-pulkstaus, flinti, rewolweri un soħbenu,
un ari dasħus weħrt-papirhus. Drehbes isnejfuschi un atstahjuschi us
dahrsa feħtas, warbuht bihdamees, ka zaur tħam polizeja tohs ne-
fadsen.

(R. 2.)

No Nužes pufes. Pee mumē ſirgu-ſahdſibas ir ſipri kahjās, kas muhſu pufi padara deewšgan nedrohſchu. Tä kahdam A. pagasta Leel-Abku ſaimneekam trihs ſirgi nosagli; un tāpat eefſch Septembera mehnescha kahdam ſemturim ſirgs, un weenam zitam ſaimneekam ratū ar wiſu eejuhgu panemti. Ja mas rehkina, eefſch Augusta un Septembera mehnescheem kahdi 15 ſirgi nosagti. Kas tee ſirgu-ſagti war buht, tä dasch labs waizä? Daschi mohk teift, ka Schihdi eſoht tee wainigee; pa dala warbuht taifniba. — Bet ari ar ihgnumu i jaſkatahs us daschu no muhſu kahrtas zilweku, kas nau nekahdā dee-nejstā un tomehr pahrteſ — jaun neſnamu petau. S. B.

No Chrglu apkohrtnes siin „Latv. tautas heedr.“, ka tur 2. Oktoberi pee leela wehja sakrituusi til leela sneega fahrtā, kahda da-schās seemās pavisam netohpoht peedshwota. Sneegs padarijīs dāuds stahdes pee lohkeem, nenoplautas labibas un lineim, un pa-stahwejis lihds 9. Oktobерim. Svechtdeen, 7. Oktoberi, pee laba kamanu zeta, tapuschas Chrglu bašnizā meitenes eeswehtitas. Tai paschā deenā sohjīs ari leetūs liht, un lihds ohtradenei sneegs nokusis. Labiba no beeschās sneega fahrtas bijusti tā pēspēsta pee semes, ka ta lohti gruhti bijusi noplaujama.

Rīhgas Latweeschu palihdsibas-komiteja preeksch eewainoteem un flimeem kara-wihreem un winu pederigem ir eechnuši, kā no tagad isdohtā rehkinu un darischanu pahrskata redsoms, tai laikā no 1877. līdz 1879. gadam pavisam 12,450 rublus 62 $\frac{1}{2}$ kap., un isdewuši 8778 rublus 55 kap. Atlikums, pavisam 3671 rubl. 91 $\frac{1}{2}$ kap., ir noguldihs, kā pastahwigs kapitals preeksch palihdsibas fneegšanas eewainoteem un flimeem kara-wihreem un winu pederigem, vee Rīhgas Latweeschu beedribas us 5 prozentehm. Schi Latweeschu palihdsibas-komiteja eemantoja zaur saweem darbeem ari Wissaugstako eewehrofšanu, un dabuja zaur Widsemes gubernatora fungu 23. Oktoberi 1877. gadā ar nummuru 7780 no Augsta Runga un Keisara šahdu pateizibas rakstu:

„Muhſu Rungſ un Keisars Wisaugstaki pawehlejis: iſſazihb pateižibū Rihgas pilſehtā dibinatai Latweefchu komitejai par teem no winas kara-laikā nesteem upureem, muhſu eewainoteem un flimeem kara-wihreem par labu.

No schih^s Wisu-augstakah^s pawehles zaur eckschleetu-ministera fungu sinu dabujus^{cham}, man tas gohds, Latweschu komitejai to sinamu daribt. Gubernators baron Uexküll.

Kanzlejas direktors Kupffer."

Bes tam wehl tika ar rakstu no Rihgas dahmu-komitejas preckschneezes, baroneses Uexküll-Güldenbandt, no 31. Julija 1879.
g. lihds ar diplomu ta Wisaugstaki dohtà farkanà krusta sīhme, kas u
kreisahs kruhts wakajama, pēsuhitita schahdeem komitejas lohzelklem:
A. Ahbrandt, Chr. Berg, A. Baumann, C. Bange, B. Dihrik,
J. Dombrowsky, K. Dombrowsky, C. J. Ferber, A. Feldmann,
L. Grube, K. Kalning, S. Martinsohn, K. P. Ramberg, Ch.
Ramberg, H. Straube, R. Thomfon, A. Weber. (T. B.)

Maslawā. Isglihtibā, mahzibās u. t. pr. us preefchū eedamas, tautas mehds lehnitinam aismirst fawas senlaiku teikas, mihklas, parunas, falamohs wahrdus u. t. pr. Un tomehr schihs wezahs gara-mantas ir jo teizamas un eewehrojamu gudribu pilnas. Wi-nas mums dohd leezibu, kā fentschi dohmaguschi un runajuschi. Lai schi Latweeschu sentehwu gara-manta netaptu aismirsta, ir jau dasch Latweeschu tautas mihlotajs winu mellejis, frahjis un usrafstijis preefch nahkamahm pa-audsehm. Schini sinā ihpaschi strahdā Bie-lenstein'a mahzitajs. Winam blakam apdīshwo ne-apnikdams scho pa-schu louku Latweeschu tautas dehls, Maslawas I. gimnasijs wierskoh-lotojs Treuland'a kungs, kas lasitajeem apaksch ta wahrda „Fr. Brihw-semneeks“ ir pasihstams kā flawens un teizams Latweeschu rakstneeks, kam pee geuhtā amata wehl ir wakas strahdahf faweeim tautescheem par labu. Mihlestiba spehkus wairodama wairo! „Brihwsemneeka“ lgs wehlahs, kā winam preefch usnemtā un jau labi us preefchū westā darba felmeschanas taptu drihsūmā pefsuhitas minotahs senlaiku gara-mantas. Scho wehleschanohs waijaga wehrā likt ihpaschi jau tamdeht, kā Brihwsemneeka kungs, no dīmtenes fākirts, fawu darbu pa leelsakai dalai dibinā us laipneem pefsuhitjumeem is Latwījas. Brihwsemneeka kunga rāksts tā skan:

„Balss“ nesen nesa to finu, ka etnografskais krahjums par Lat-
weescheem, ko sagatavo Maskavā, jau nodohts tipografijsā. Lai ne-
dohmatu, ka nu jau wiss krahchanaš darbs nobeigts, turu par mai-
jadfigu, sinoht wiseem, kas wehl gribetu palihdsigi kraht un draudsigli
man pefsuhītēt wezlaiku tautas mantas, ka speestawā nodohti tikai sa-
kamo wahrdū un parunu, mihku un puhschlotāju wahrdū krahjumi. Schee-

Krahjumi istaisihs pirmo (ehstro) dalu no fakrakhahm un apstrahdatahahm mantahm. Ar schihm mantahm nu gan mihi luhgtu pastreigtees, lai waretu jaunus suhtijumus isleetoht wehl pehdigā laikā, kamehr eet tipografijs un forekturasj̄ darbi. Tahm mantahm turpreti, kas nahks tik ohtrā (treschā) datā, kā; dseesmahm, eeraschahm un mahneem, pafakahm un teikahm wehl laika deewegan; jo schee krahjumi nahks drukā, ja agri, tad tikai pehz kahdeem mehneshcheem. Tā tad wehl reis luhgschus lubdsu darbigohs palihguš, lai mani drihsā laikā wehl apdahwinatu, zil ween eespehjams, ar Latweeschu tautas ihsteneem fakam eem wahrdeem un parunahm*), miyklahm un puheschlo-taju wahrdeem. Buhti lohti schehl, ja kahdi eewehrojami un daiti „gabalini“ pawifam istruktu krahjumā, pee kura dasch kreetns tau-teetis un dascha kreetna taueteete tik firfnigi un teizami puhlejuschees, dahrgahs senlaiku tautas mantas fawā apgabalā no aismirstibas pohesta glahbjoht. Mana adresa ta pati: Москва, у Пречистенскихъ воротъ, Московская 1. Гимназия. Учителю Федору Яковлевичу Трейланду.

Jj Nowgorodas aprinka fino „Golosam“ par sawadu laulibū starp diwi feewischkeem. Atraitne Agafija Iwanowna no Samokras apgabala aifgahja pehz wihra nahwes dshwoht galwas-pilsehtā. Tur dabuja drihs darbu, bet tahdu, ko tikai wihrischki mehds strahdaht. Tapehz wina apgehrba wihereeschu drahnas un fauzahs par Alekanderu Iwanowu, lai gan pase bij rakstīhts „Agafija Iwanowna“. Beidsamā pase bij warbuht zaur pahrskatishanohs israkstīta us Alek-sandras Iwanownas wahdu.

Ba to starpu wina eepasinhās ar kahdu meitu is Olonezas gubernas. Gribedamas no daschahm kahrdinaschanahm issargatees, kas seeeweſcheem pilſchtōs daudſtreis usbruhk, winas apnehmahs ſapregezetees. Kā dohmahts, tā darihts. Atraitne Iwanowna pahrgrohſija paſe rakſitu wahrdū uſ Alekſanderu Iwanowu, un tapa no preeſteſta falauſatas rudenī 1876. gadā. Kad paſe bij pahrmainaſama, wiltiba tapa peckerta un Iwanowna pеefaukta pee atbildes. Wajſchi ſawadā laulibas flehgſchana taps apſtrahpeta, nou wehl ſtnams. „Goloſa“ korespondents dohma, ka tas newaroht notikt, tapehz ka ſtrahpēs-likumā tahdas noſeedſibas ne buht ne-efoht minetas.

If Serpuchowas aprinka, Maslawas gubernâ fino, ka turenas semnecki heidsamajos gadôs gluschi pagahjuschees. Nodohschamu parahdi paleekloht godu no gada leelaki. Dauds fahdschâs mahju weetâ atlukuschas weenigi faktituschas buhdinas; daschus no schihm esohf bes lohgeem un jumta, un gendrihs wisas bes grihdahm. Gedishwotajeem ne-esohf nekahdu faimneezibas-eerohschu, un tapehz semkohpiba tur jau sen atmesta; mahju lohpu ari teem ne-esohf nekahdu; kas wehl bijuschi, tee tikuschi atnemti jau preeskch fescheem gadeem par nodohschamu parahdeem. Dauds wehl stipru strahdneelu kleijojoht ap-fahrt deedeladami. Ziti no jannojeem mellejoht un dabujoh darbu fabrikos; bet no semkohpibas tee neka negriboht sinahf. Kas wehl dauds mas ar semkohpibu nodarbojotees, teem isnahloht til dauds nodohschamu, ka tahs knapi waroht pesspeht nomakfaht; tadehli tad ari daudsi no wineem atstahj sawu dsumteni un dohdahs us Stawooplas gubernu, kur schkeetahs atrast zif-nezik wairak atlihdsinaschanas par faweeem puhlineem.

Ij Kaukasijs. Bar kautinu ar Achal-Tekeem Augusta bei-gās pafneeds „Now. Wr.“ schahdas finas: Muhfu preefsch-pulki bij jau eenehmuschi Dengel-Tepes pirmohs apzeetinajumus, pirms ihstais kara-spehls atnahza. Kara-spehlu pahrdalija diwōs pulkōs. Beenu pulku wadija grahfs Borzh's un ohtru firsts Dolgoruki's. Kara-spehla wirswadischanu usnehma generalis Lomakin's. Saldati sawās weetās nostahjuschees fahla eet us preefschu. Tilihs apzeetinajumeem bij tuwojuschees us 250 sohleem, sanehma tohs warena lohschu krusa, kas pneedsahs ohtrai lihnijai pahri lihs pat leelgabaleem. Saldati slehpahs kahdā grahwī un fahla preti schaut. Ta mini stahweja 1 $\frac{1}{4}$ stundu. Pulsten 5ōs noruhza zetortahs batarijas leelgabali, kā no-runata sihme, lai ar sturmi dohdahs wirsfu apzeetinajumeem. Tuhdat dewahs wiſi, „urah“ kleegdami, us preefschu. Leelgabalu schahweeni tapa arweenu stipraki, un saldati sieidsahs dseedadami tahfak. Drihs muhsejee fasneedsa kahdu 6 pehdas platu grahwī, kam bij ohtrā pusē augsts muhris, tomehr tee zits zitam valihdsedami bij jau gandrihs lihs muhra augschvuse uslīhdschi, tē, kā no semes iſlīhdschi, eera-dahs Teki tuhksotscheem. Muhfu saldati, redsedami tahdu leelu eenaid-

^{*)} Ji dascheem suhtijumeem, lo sarehmis, redsu, la dasch zeen, krahjees naai labi ja pratis, tas iysti ir Latveesku tautas ja tame wahedi un partnas. Par salameem wahdeem waj paruahmi nosauz tohs eevezejusjohs teilimus, lo laudis mehds eepilt jawā rasaā lä wiirem patishiamu pateeu güdribus. Taabdi niums Latveeschein v. vr. „Sabol fible rohstā, nelu mednis lohtā“. Nabs rada weins, „Nedien jawā Deewin lohtā — pebz li subahsuen nenooluhan“. Un tia b. z.

neeku pulku, kam nekahdā wihsē nespehja atturetees preti, jo eenaid-neeki bij pa 20 us muhsu weenu, sahka eet lehnitinam atpakał. Genaidneekus wadija Nul-Werdi-Kana dehls. Nu sahkahs breetmigs zihniſch. Duhſchigakahs Kaukasijs regimenter tagad bij zihniā. Tik sohbensus, pihtus un rewolwerus wareja islectaht. Muhssejee jau dohmaja, ka wairs neweens ne-isglahbfees, tapebz gribja fawu dīsh-wibu aifstahweht lihds pehdigai asins-lahfei. Kam nebij wairš ceroh-tchu, tas raudsija pahrspeht eenaidneeku ar tukschahm rohkahm. Ne-weens saldots un neweens wirfneeks nepalika, kas nebuhtu zihni-jees ar eenaidneekem. Tā zihnidamees bij muhssejee atlahpuschees lihds pat leelgabaleem. Genaidneeki bij no teem tilai kahduš 30 fo-hius. Ahtri muhssejee sapulzejahs un dewahs „urah“ kleegdamı eenaid-neekam wirſu. Bar laimi eekrita tschettas kartetschu lohdes eenaid-neeku widū. Bij preeks redseht, ka Tekinzi behdsa atpakał fawā zee-toksnī, un muhssejee wineem pakat. Saldati, fawus nokautohs bee-drus redsedami, netaupija neweenu, kas til bij fasneedsams... Wehl japeemin wiſā Kaukasijs pasihstamais waroniš Samats Kasumow's, kas paschā karstakā kautina weetā lihds ar ziteem jahtneekeem ar sohbenu taſiſja zetu zour eenaidneekem.

No muhsu saldateem pawifam nehma dalibu 1400 wihrū; turpreti eenaidneeku bij kahdi 15 tuhſt. Un tomehr eefpehja muhssejee, kas eefahkumā bij no eenaidneekem pawifam eeflehgti, tohs pahrspeht un atdīht atpakał. Krituschi ir 8 wirfneeki un 155 sal-dati; ewainoti 17 wirfneeki un 276 saldati. No 40 fawwafigeem ir 6 krituschi, 19 gruhti un 4 weegli ewainoti; turpreti eenaidneekem esoh, pehz wangingeeku iſſazifchanas, pee 2000 krituschi, un tilpat ewainoti, starp teem ori dauds augſtmanu, ka Nul-Werdi-Kana dehls, duhſchigais Kara-Batirs un ziti.

Par juhrnekeem, kas schogad no Sibirijs brauz us Ciropu, „Balfi“ peefuhtitas schahdas ſinas:

Iſgahjuſchā wasarā bija Wakar-Sibirijs til pat aukſis gaifs, ka leelakā dalā no Ciropas. Tadehł ari nau brihnumis, ka Karijas juhrā, pa kuru ſchowafar brauz dauds Latveeschju juhrneeki, palek ledus ilgaki, nekā tas arweenu mehds notikt. Leela Ob-upe, kas Obas juhras lihkmā arweenu mehds aifnest 10 lihds 16 Neomira grahdu fiftu uhdeni, ſhogad tilai 6 lihds 7 grahdu uhdeni iſdewa wiſſitakā laikā. Zaur to nahza, ka ſhogad no 7 twaikonu (damf-) kugeem, kas no Ciropas gribja Karijas juhrā eefikt, weenam paſcham eebraufschana iſdewahs. Schis weenigais bij twaikonis Luisa, nahkdams no Bremenē pilſehtas Wahzsemē, sem Wahzeſcha, kapteina Dahlman'a, wadiſchanas; schis twaikonis laimigi aifſeeda Sibirijs pilſehtu Jenifeju, pee Jenifejas-upes Sibirijs. Atpakał ar labibu nahkdams Dahlman'a ſgs ſinoja pa telegrafu, ka ſatizees ar diweem ſehgelu-kugeem, „Ob“ un „Nadeschda“, us kureem wiſwairak Lat-weeschju brauz. Schie ſugi esoht bijuſchi Karijas juhrā netahf no „Jugorſkiſchar“, zaur kuru tee laikam drıhs iſbrauels us Ciropu. Trefchais ar dahrgu tauku prezi lahdehts ſehgel-kugis „Tjumen“ pee iſbraufschana if Ob-upes juhrā bij uſtizis us fellumu, un Dahla ſgs, kas ſchinis deenās no Sibirijs nahkdams zaur Maſlawu brauza, newareja paſaziht, waj „Tjumen“ kugam iſdohfees eet ſhogad taħlač waj nē.

Dahlman'a kungs us mineteem diwi ſehgelu-kugeem bij ari ſatizees ar Naudsep'a ſgu, wina ſtuhrmani un pawahu, kas brauza us Ciropu pehz tam, kād Trapeſnikow'a ſga twaikonis „Luisa“ bij bohjā gahjis. Us ſha twaikona nodſhwoja iſgahjuſchō ſeemu 14 no muhsu Baltijs juhrnekeem taħla ſeemeli, ap 69. grahdu 45 min. ſeemelu platumā; diwi no teem, matroſchi, nomira, weens Wahzeſts un weens Igoanis; ziti, bes augſchā mineteem 3, atnahja pa ſemes-zelu us Rihgu. Weens no pehdejēem, ſtuhrmanis Mahtinsch Martinſon's, laikam aprakſihs peedſhwotus notikumus Latveeschju laikrafſtōs.

Us Kreewu-Pruhſchu rohbeschahm beidsamajā laikā jo leeliski eefahkuſchi konterbandi pahrwadaht no weenas walſts ohtras walſts rohbeschās. Neween kalpi, kam tagad rudens laikā darba pamasał, ar tam nodarbojahs, bet ari masgruntneeki, ſaimneeki, ſahkoht ſcho amatu it brangi peekohpt; lai gan baſligs, tomehr kohti eenesigs darba-laufs. Us Pruhſiju tagad ihpachhi pahrvedoht leelā mehrā if Kree-wijs kweeſchu- un ruſsu miltus, jo ſchre esoht muhsu tehwijā dauds ſmalakai un baltaiki, nekā Pruhſiju; tāpat ari teek pahrwests zukurs, tabaka, galofchas un wehl daschias zitas leetas, — no wiſa ſchi aif-leegiā andele weenigi tamdeht noteckoh tħadha mehrā, ka Kreewu rub-ſim wehl ir kohti ſema zena ahrſemēs. No Pruhſijas atkal teek pahrſchmalkts pee mums daschadas drahnas, audekli un mohdes-leetas. Tā nupat Kreewu kafakeem iſdeweess ſakert leelu konterbandes kara-wani, kas weduſchi ſhda drahnas. Alnemtas prezies wehrtiba ſme-

dsotees pahri par 250 tuhſt. rublu. Saprohtamš, ka wedejeem tagad stahw preefschā — zelſch us Sibirijs.

! No ahrſemēm,

Wahzija. Wahzju ofizeeri, kuri ſhogad bij Franzija, turenē manewerus apluhkoht, ir no Franzijas presidenta Grewy'a apdahwi-nati ar gohda-legiona ordeneem. Bił ſinams, tad lihds ſhim wehl nekad nau tā notizis, ka ſchoreis, un tadehł Wahzju waldiba par to preezajahs un to uſluhko par ihpachhi labu ſhmi, ka Franzija naida prahs pret Wahziju pamasam ſahzis iſdift. — Wahzijas krohnaprinfchā-pahris Italijs ſchinis deenās tiziſ apmeklehts no turenē kħ-nina Humberta un wina brahla, printſcha Amadeus'a.

Austrija. Ari Bosnija un Herzegovina, kuras tagad Austria nehmusi ſawā pahrvadē, beidsamajā laikā parahwa zitu azis us ſawu puſi. Tur tagad tafsahs eerikteht ihpachhi kara-fpehku no turenē apdſhwotajeem. Bet kād nu kara-fpehks buhtu eegrohſihts, tad tam tak ari buhtu uſtizibas-swehri jaſwehr, un nu zekahs tas prahſums, kam ſhee karewi uſtizibu ſwehrehb; waj Austria? — ar to nebuhs Turzija meerā, jo ta ir pehz Berlines nospreeduma iſtā waldneeze; waj Turzijai? — nu, ar to atkal nebuhs Austria weenēs prahſis. Tā tad, ka dohmojams, ar jaun-eetaſamo kara-fpehku gan ukas labs ne-iſnahks.

Italija. Pahwests Leo XIII. eefahzis ſaroh pret Jesuiteem; wiſch atlaidis wiſus Jesuitu profeſoruſ, kas bijuſchi amata pee preeſteu-seminarijs, kuru nelaika pahwests Pius IX. eetaſijs. Bet Jesuiti ir deewsgan gudri wihrī un met paſtralus pa wehja puſe; wini faka, ka tee pilnam strahdahs tagadejam pahwestam pa prahſam; ja pahwests grib, wini pawifam atmetihs Jesuitu mahzibas. Bet ſinams, tahda atmefchana buhs un paſiks til tukſchi mutes wahrdi; strahdaht wini tomehr strahdahs wehl arween pa wezam — ka lihds ſhim, tā ari us preefschū.

Turzija. Sultanam un wina waldibas wihrēm ſchinis deenās bij deewsgan fuhra pirts pahrzeschama. Anglija pagehreja no Sultana, lai eewed peenahzijahs reformas Moſ-Alija un Ciropas Turzija. Sultans gan to labpraht gribja dariht; bet reformas eewest bes naudas, ir gruhta leeta. Sultans tadehł pirms ſuhtijis pee Kree-wijs weetneeka pehz padohma prahſt; tas atteizis, lai Sultans atbild Anglijai, ka wiſch to nellauſihs. Pehz tam wiſch gahjis pee Austria-Ungarijs weetneeka; tas prahtojis, ka widus zela ne-efoh, un tadehł Sultanam no diwahm tekahm weena ja-iſſwehlahs, waj reformas apneemtes ifwest, jeb Anglijai teefcham azis atteikt, ka to nedarihs. Bet Turzija newarejuſi wiſ ſawu bailibu preefsch Anglijs paſlehp; wina ir apnehmusees Angli pagehribas iſpildiht. Bił taħt tas Turzijai buhs eefpehjams, dſirdefin uſ preefschū. — Turzija ir teefcham deewsgan noscheljoma, jo wina ir pawifam Anglijs rohkā, un Anglija to uſluhko un tura tiħri kā behrnu, kura m par katu wiſmasalo neezinu it weegli pefohla pheenru, ja nedarihs, ko un kā wina grib.

Anglija. Angleem, ka ſino, esoht iſdeweess atklaht Jakub-Kana wiliſbu; wiſch esoht nehmis dalibu pee Kabulas dumpja. Angli wina kā walſts-wangingeeku ſuhtifchoht uſ Indiju. Roberts' lehgeri buhdams Jakub-Kans ir tiziſ apmeklehts no Afganeſchu kara-wadona. Ari tas ir nahzis aufis Angli waldbat, ka Jakub-Kans noddohmajis pabehgt, un tadehł to nehmuschi zeetaki apfargah. — Iħru-semē Anglijai wehl arween ſawas kibeles ar dascheem nemeera prahſem. Bairak masgruntneeku negrib leelgruntneekem nohmas-naudas wairs maſħaħ, un ja kahds no masgruntneekem to dara, jeb gribetu dariht, tad tas teek no teem wiſwiſadi beedehts un fpaidihts. Beidsamajā laikā waldiba eefahkuſi leetaht ſtingrakus lihdseltus pee nemeerneeku apkluſinaſchanas.

Wiſjaunakahs ſinas.

Is Konstantinopeles ſino, ka starp saldateem ſadumpeschanahs uſ-eeta, Sultanis jau wairak deenās ſawu pili nau atſtahjis.

Waſchawas pilſehtā un aprinki lohp- mehris iſzehlees, krihtoh ditti dauds lohp, weenā paſchā muſchā 120 gabali bij janost. —

Oktobra mehneſti uguns-greħli bijuſchi Bidsemē 28, kas par 170,301 rubl. ſħakħi padarija; Kursemē 7, ar 35,693 rubl. un Iga-nija 7, par 9221 rubl. —

Us Baltijs dselsjela, netahlu no Marwas, jaſtrehja 2 prez-brau-zeeni kohpā. Abas lokomotives un wairak ratu tava ſadragati.

Petroſawodskā uodega leelgabalu-leetuma or wiſahm fabriku eħ-kahm. Skahde wehl nau aprehkinata, bet nebuhschoht wiſ awaſi 300,000 rubl. —

Semkohpiba un fainmeeziba.

Rahdi padohmi pee lohpu audsinafchanas un tureschanas.

Kad muhsu laikä lasam semkohpibas grahmatas un laikraustus, tad beeschi ween atrohnas mahzibas un padohmus, kas ja-eewehro pee lohpu tureschanas un audsinafchanas. Leekahs, ka wiſa semkohpiba ap lohpu tureschanu un audsinafchanu greestin gresschahs. Lohpi ir tee pamati, us kureem semkohpiba tohp eegrohsta un nodibinata. Lauku-augli ir zeeti faweenoti ar teem augleem, ko lohpu tureschana isdohd. Kur nau labu lohpu, tur ari nebuhs us laukeem un druwham nekahda labuma, jo mehslu wairofchana ir tas mehrkis, kas semkohpim ir usspravits un ko tam buhs panahkt, usmanibu un darbu netau-poh. — Schim labumam stahw blakam ohtris labums, prohtti peena un galas eemantoschana, waj preefsch fainmeezibas paschas, jeb ari preefsch pahrdoftschanas, us kuru ihpaschi tagad, zenahm wairumä ei-joh, ir wehribi flipri ween jagrech. — Bet kas qrib no lohpu tureschanas panahkt minetohs labumus, tam waijag apzereht dauds leetu, kas lihds schim tikai mas, daschbrihd pawisam nau apzeretas; tam waijag astaht eerastu, famihditu un weegli nostraigajamu zetu; tam waijog upurus nest, lai waretu zereht koplus auglus; tam nebuhs tuhlt pee malas lukt padohmus, kas ir sweschi un neparasti. Jo jebschu gon tahdi padohmi ir jauni, tad tomehr wini dibinajahs us wezu-wezeem pamateem, us kureem jau wezee semkohpji un lohpu-turetaji ir dibinajuschees sawas mahzibas. — Prezzatumees, kad „Latweeschu Alwischu“ lasitaji laipni sanemu kahdus padohmus schini fina.

1. No labahm un smalkahm lohpu-fugahm eemanto weenmehr wairak auglu, neka no fliktahm un prastahm fugahm. Bet kahdu lohpu-fugu preefsch tureschanas ismellejoh ir ja-eewehro un jajauta, waj wina ari buhs deriga preefsch ta appabala gaifa, ta ehdamä un ta ganekla, jo tahs paschas fugas, kas weenä semé ir teizamas un derigas, ohträ semé, kura zits gaiss un ziti augi, ne buht nau teizamas nedas derigas.

2. Buhs ar wisleelako ruhpibu gahdaht par plaschu un pec-klahjigu stalla-ruhmi, lai mahju lohpini, kas jau fen no sawas meschonu dabas iswehrsches, buhru issfargati — gaifam pahrgroftrees — no wehja, leetus, aufstuma un karstuma, kas weselbai reebtin reebj.

3. Buhs gahdaht par nesomaitatu un weseligu lohpu-ehdamo, bes kura lohpu tureschana nekad newar isdohtees. Mas lohpu-kas labi tureti, atneſs wiſadi leelaku labumu, neka leels lohpu pulks, kam mas ehdamä. Prahtigi semkohpji tapehz mehds fazicht: „Ko lihds tee kaulu-kambari?“ — Betzik lohpu, t. i. gohws-lohpu, buhs ihpaschi semkohpim tureht? Us scho jautajeenu jau fenak, pee wezahs triju-lauku-fainmeezibas, mehds aribildeht, ka us katu puhra-wetuu seemas-sehjas esoh jatur weena gohws. Un schim padohmam muhsu gohdajamee tehwi ari bij paklaufigi. Bet kahda ta lohpu tureschana toresi bija, to ari mehs wehl pa dalai finam: Pawasarin tuwojotes fainmeez kahpa us wezo salmu jumtu, fainmeeze un meitas lehrabs gohwishm pee astes, un galas fapuwuschee salmi no jumteem bij lohpinus ta eestiprinajuschi, ka wiſareem waijadseja lohpus uszelt ar grohscheem. — Pee labas, eemeſflotas semes, kas eedalita gan mas 10 laukos ar diiveem seemas-laukeem, wairak ne buht newar tureht, ka pa gohws-lohpam us puhra-wetuu seemas-sehjas.

4. Labas ehdamais un wiss, kas ir waijadfigs pee lohpu tureschanas, nelihdsch neneeka, ja nebuhs ustizigu lauschu jeb lohpu-kohpeju, kas prahrtigi un mihligli apeetahs ar lohpineem. Lohpu-kohpejemi jeb kohpejahn waijaga buht apdahwinateem jeb apdahwintahm ar mihligli us to wiſareem ustizeto lohpu pulzinu.

Nupja apeefchanahs, gahnischana, gruhstischana un fischana lohpam un lohpa ihpaschneekam wairak skahd, neka dasch labs dohmä un apker. Tapehz jaluhko us to, ka lohpu-meitas nenoseedsahs pret scho jo swarigo lohpu kohpschanas padohmu; pat jau behrnis buhs mahzih un usjautrinaht, lai pehz tom dſenahs, ka eemanto peemihlibu pee lohpineem. Ka jau wezee Latweeschi ir pratufchi zeenicht mihligli apeefchanahs ar lohpeem, to leezina ta dſeefmina:

„Gan es lohpu, gan es flauzu,
Lehwa druwu staigadama;
Kad aifgahju tautinäs,
Gohsnin skrehja ihdedama.“

5. Semkohpim ir no leela swara gohws-lohpu Japwaſſloſchahs (apeefchanahs), tamdeht ja-eegahdā tahda fuga, kas atneſs jo

leelu labumu. Bet ja tahdas fugas nau, tad to war dabuht us tschetterejadu wihſi:

- 1) kad lohpeem leekam apwaſſlotees ar wiſlabakeem pafchuh mahju lohpeem;
- 2) kad leekam apwaſſlotees ar wiſlabakeem zitu mahju lohpeem no tahs pafchahs fugas, zaur ko lohpu afniſ tohp pahraunotahs;
- 3) kad faweeem lohpeem leekam apwaſſlotees ar fweſchahs semes labakajahm lohpu-fugahm, zaur ko afniſ un lohpu-fugu fajauſchana iſſetahs;
- 4) kad few eegahdajam kahdu fweſchahs semes fugu un to uſtiram tihru un nefajauktu preefsch waſſloſchanas.

Pirma wihſe ir ta wiſuweeglaka; bet nau labi, kad tahda waſſloſchana weenmehr noteek, jo lohpi, kas tuveji afniſ-radi, galā paleek nesphezigi un masi.

Ohträ, afniſ pahraunofchanas wihſe, ir jau labaka.

Trefchä, afniſ fajaufschanas wihſe, ir wehl labaka, bet pee tam waijag labi pascht lohpu fugas un wiſu dabu; zitadi war lohti peewiltees.

Betorta waſſloſchanas wihſe ir drihsak un drohſchak isdarama, bet pee tam atkal ja-isdohd dauds naudas un ja-eewehro, waj pee mums tahdas pat buhſchanas ehdamä un gaifa fina, ka tur, kur fweſchä fuga dſimufi un augufi.

(Turpmak wehl.)

Zaur behdahm pee laimes.

Herbertha wiſgs aptumſchojahs, un wiſch atbildeja: „Rahdi gon iſſlatitohs ſhee jauti ſeedoſhee kaijumi, kad teem uſeetū tikai weena nakte-falna?“

Susanna ne-uſdrohſchinajahs par to tahla runaht, bet tikai waizaja: „Waj Tums ir wehl kahda mahſa; jo te ir redſams wehl weens behrns?“

„Ne, ta ir manas mahtes mahſas meita Maria v. Halden; rihtä mehs pee wineem aifbraukſum.“

„Waj tad man ari jabrauz?“ Susanna waizaja fabihjuſees. „Es tak waretu palift mahjä?“

„Las newar buht. Wiſi kaimini buhs tur ſapulzejuſchees, kam mehs, ka faderinati, ſtahdifimees preefschä.“

Ohträ rihtä eenahza Amalias kambarjumprawa, lai valihdsetu Susannai apgehrbtees. Wina atneſa Herbertha dahwinatu dahrug apgehrbu. Tiklihds Susanna bij apgehrbus, Herbertha eenahza un to fweizinaja, lai gan ar nekahdeem mihleſtibas-, bet tomehr ſirſnigeem wahrdeem. Ari Amalia rahdijahs laipnigaka, neka papreefsch. Bet tiko Susanna bij fazijusi vahri patezibas wahrdus, tad jau wina tuhdat atbildeja aufsti: „Nau waijadfigs, es tik newareju pazeest, ka mans brahlis tahdu — luhsu yeedohdeet — tahdu ſkohlas-behrna apgehrbā gehrbtu ſkuki ſtahdih ſiteem preefschä — ka ſawu bruhti.“

Susanna jutahs ſawā jaunā weetā, ka putniasch, kas no buhſchahs iſbehdsis, neproht ſawu brihwibu iſleetaht un wehlahs atkal tapt atpakal. Lihds schim wina bij tik bijufi ſkohla, ſem ſkohlotajas ſtingrahs uſraudſibas, tagad wareja eet un dariht, ko gribuja. Kad tai waijadseja Herbertam un wina mahtei lihds braukt weesibas, ta wehlejahs, ka waretu labak palift mahjä.

Weena leeta wina krita par dauds azis. Netohk no Wardenſteina pils bij ohtra muſcha — Dam-muſcha. — Kuras wahrdū grafsa familiija nekad nepeemineja. Zaur mineto muſchu gahja leelzelsch; bet Susannai par brihnumu kutscheris brauza katu reis labak aplahrt pa maseem zeleem, neka zaur muſchu. Pat us Susannas jautschana, kapehz tas ta noteek, netapa atbildehts. Tomehr wina likahs, ka kaut kahda leeta wina us tureni wilktin wilktu.

Susanna fahla ilgotees pehz ſawahm ſkohlas-beedrenehm un ſkohlotajahm; neweens pret winu te ne-iſturejahs iſſti draudfigi. Ta weenigā weetina, kur wina jutahs ka mahjä, bij wezahs Josefines kambaris. Wezä Josefiné fina wina wiſadi laiku pakawehrt. Ta ſtahtija par Herbertha un wina mahſas behrnu-deenahm. Tik par pagahjuſcho gadu wina neka neteiza, lai gan Susanna to labprah wehlejahs finaht.

Kahdu wakarn no jaks pahrjahjis grafs prefija fulainim, waj ne-esohf sweschi.

„Ir gan, grafsa kungs,” fulainis atbildeja. „Patsaban kahj galdu.” —

„Tad es chdisch u wakarinas pee wezahs Josefinas; nesakat ne-weenam, ka esmu mahjas.”

Masa istabina eegahjis Herberts atrada Susanna jau preefchä. Brihnidamees winsch usluhkoja to kahdu brihdi, tad fazija: „Waj Juhs, Susanna, ari jau pasihstat scho kambariti.”

Weza Josefine patafija ahtri tehju un gribaja ari nogreest mäises. „To es brangi waretu padariht,” Susanna fazija, bet Herberts nesakat, fazidams: „Tas buhtu preefch Jums par gruhtu.”

„Nedohmajeet, ka to neprohtu,” Susanna atbildeja. „Esmu mahjas to daudsreis darijusi.”

Herbertam to dstrdoht iskrita tehjas-glahse no rohkas. Ahtri winsch pazechlaabs un tad us Susanna fazija: „Luhdsu, peedohdeet, ka Juhs fabaidiju; un Tew, Josefine, es rihtu apgahdachu jaunu glahsi. Tagad man ja-eet pee weesem.” —

Kahdu riht Susanna issahja zeereht, ka arween. Bij jaufs wasaras rihts; topetz wina gahja tahlat, nelä zitahm reisahm. Drihs wina aistika pee paplatas upites un mekleja kahdu weetu, kur waretu tapt pahri; jo ohtris krafs rahdijahs wehl jaufaks. Wina atrada schauru laipu, un gribaja eet pahri; bet upes widu to pahrnehma reibulis, ka neweenu sohli newareja tapt ne us preefchu, ne atpakt. Wina apstahjahs, peekehrahs pee kahda kruhma un nedriksteja — ne kustetees. Te atskaneja kahda swescha bals, kas fauz, lai turotees. Susanna stahweja trihzedama, lihds swescha peenahza un to pahrweda ohtrâ pusé. Susanna pateizahs un fazija, ka nu waroht eet weena pati. —

„Un ari es waru eet fawu zelu,” swescha fazija ar ruhltumu.

„Ne, ne,” Susanna ahtri atteiza. „Juhs mani nesaprohteet. Es Jums wehl reis pateizohs par valihdsibu, zaur ko Juhs mani warbuht isglahbaht no nahwes.” —

Susannas pawadons bij wehl jauns, flaiks zilwels, bet wina waigs bij nopeetnis un daschi mati jau firmi, kas leezinga, ka bij baudijis dauds firdehstu un gruhtibu. —

„Waj Juhs ne-esat Wardensteina grafsa bruhte?” swescha waizaja. —

„Ta es esmu,” Susanna atbildeja.

„Pateezi!” swescha fazija. „Grafsa dara lohti nepareisi, ka wina laij Jums weenai eet zeereht.” Bet drihs wina bals, palika laipnaka, un tas fazija tahlat: „Kad Juhs gax upmalu us leiju eesef, tad atradiseet labaku tiltu pahrt upi; ar Deewu.” Susanna sneedsa sweschajam rohku, bet tas atbildeja: „Nedareet to, warbuht ka Jums pehz buhtu schehl.” Kad zepuri pazehlis aigahja. Susanna skatijahs tam brihnidamees pakat. Wina newareja saprost, kas tas tahds wareja buht, kas Herbertu tik slaidri pastina un tomehr tureja tahdu naidigu prahdu.

Drihs Susanna sneedsa tiltu. Wehl nebij puudeena, tapehz negrabeja eet mahjas. Tahlat eedama usgahja masu esaru. Esora malä bij peflehgta laiva. Tur wina ahtri eelehza un preezajahs par laivas lihgochanohs, jo laiwä wehl fawu muhschu nebij bijusi. Uhdeni seedeja daschadas flaitas pukes, kuras wina raudsija noplukti. Ta darbojotees Susanna isdfirda Herberta bals; wina skatijahs un redseja to ahitreem sohleem tuwojamees.

„Ka Juhs wareet buht tik ne-apdohmiga. Waj Juhs nesmat, ka schis ir tas esars, no kura Jums stahstiju?”

„To gan sinaju, bet gribaja noplukti kahdas uhdens-pukes.”

Herberts ahtri norahwa kahdas pukes un tahs Susannai pasneeg-dams fazija: „Aplohujeet winas, bet apfohleet man, ka zita reisa wairs ne-eesef esara tuwumä. Es gan ne-esmu bailigs, tomehr mani pahrnehma schaufchalas, kad redseju. Juhs pahr laivas malu leezamees.”

Susanna to apfohlija. —

Kahda pehzpusdeena atskaneja no masa. Klusa zeema breefmiigk needseens: „uguns!” Nabaga wihra namelis stahweja leesmas. Gedishwneeli pee lauku-darba iseedami bij eeflehgschi fawus diwi behrninus istabä. Duhmus eeraudsijuschi wini steidsahs mahjas, lai, ja ne wairak, tak isglahbti fawus behrnus. Zaur lauschi druhsmu steigdamees wini jau redseja, ka jaunais grafs abus masinohs tureja us rohkahm. Behrnus nolisjis winsch prefija pehz zirwja.

„Ro Juhs, grafsa kgs, darifeet ar zirwi?” kahds sweschineeks jautaja.

Herberts swescho eeraudsijis isbihjahs un tikai rahdija us stalli, is kura bij dssrdama gohws mauschana.

Susanna bij ari aigahjusi us breefmu weetu, un abu wiheru dusmu pilno waigu redsedama wina isbihjahs lohti. Swescha is zehla smago zirwi. Iau Susanna dohmaja, ka Herberts buhs pagalam, bet swescha ne-atreebahs pes fama eenaidneka. Uguns tahlat ne-isplatiyahs, bet aisdugschahs ehlas ari nebij glahbjamas. Patam atskaneja kahdas feewinas bals: „Waj mana gohws ir isglahbta? Glahbjat manu gohwi!”

„Kur stahw Juhsu gohws,” Herberts prefija.

„Tur wina stalli,” feewina atbildeja; stalli jumts jau bij leesmas.

Kahds semneeks peegahja, gribedams feewinu apmeerinhaht, bet wina to nemas neklaujja, weenmehr waimanadama: „Mana gohws, mana weeniga monta; ko nu nabaga atraitne lai esohku!?”

Newaredami atraitne apmeerinhaht, weens fanehma duhshu un gribaja raudsicht gohwi glahbt, bet Herberts fazija: „Lai paleek. Jums ir feewa un behrni, kas Jums ja-apgahda; es eeschu!”

To fazijis Herberts steidsahs pahr degoscheem balkeem, un atwehra stalla durvis. Ge-eijoht winam jau uguns krita wirsä. Swescha is steidsahs winam pakat. Vehz pahri minutehm abi wiheri isglahbto gohwi. Stallsis tuhdat faktira. Atraitne preeka afaras raudadama krita Herbertam pee kahjahn un butschoja wina rohku. Sweschajam, kas tapat nebij taupijis fawu dshwibiu, neweens nefazija pateizibas wahrdi, bet wif gahja winam boiligi is zela.

Pee wakarinahm grafsa mahte fahla runaht par uguns-grehku, un jautaja Herbertam: „Waj tas ir teesa, ka Tu fawu dshwibiu netaupidams isglahbi gohwi?”

„Ta tas ir,” Herberts atbildeja. „Tomehr, ta nemas nebij tik bailiga leeta.” — (Turpmak wehl.)

100 gadus weza dseija.

Dsirdam par Latweeschu walodu daschu ta spreesham: „Latweeschu waloda ir nabadse; wina nau wahrdu, kurds waretu issfaziht augstas dohmas un dslas juhsmas.” Tapehz daschi scho „truhkumu” grib ispildiht zaur to, ka mekkle palihgu pee sweschahm walodahm, tur wahrdus un teizeenus fagrabstdami, un tohs gandrihs burtu pa burtam pahrzeldami Latweeschu walodä. Schee „leelee walodas-kohpeji” ir ja-usluhko ka walodas famaitataji. Ikkatra dshwa waloda tautai isglitojotees ari pati isglitojahs, un tamdehi waram wifem teem pateiktees, kas Latweeschu walodu, wina garu un likumus eewehrojoh, kiplina un dara bagataku. Neweena waloda nau tik pilniga, ka tai newajadsetu pa wahrdinam nemt is zitahm walodahm; ari schini fina mehds rohka masgaht rohku. Bet nedf teem ir taifniba, kas Latweeschu walodu nosihme par tahdu nabadsi, nedf aridjan teem, kas dohma, ka tikai muhsu laika „walodas-kohpeji” ir Latweeschu walodu darijuschi bagataku. Kas Latweeschu walodu pareissi favroht; kas ir libgojees Latweeschu tautas dseefmas; kas ar usmanibu lasjisis, ka jau fenak ir rafsihts Latweeschu walodä, tas finadams sinahs, ka Latweetis war it weikli issfaziht fawä walodä — tiklab augstas dohmas, ka ari dslas juhsmas. To apleezina schi dseija, kas gandrihs 100 gadus weza. Tahschu-Padures jaunakais grafsa kungs Leipzigä studeeredams ir wina usgahjis „Leipzigas Musen-almanachä no 1784. g.” Dseija tur rohnahs profesora Jaeger'a wehstule, ko tas suhtjis is Zelgawas — Hartmana skohlotajam Ludwigenburgä. Dseiju, par ko zee-nijamam Keyserling'a grafsa fungam sirsnigi pateizamees, efam nodru-kafuschi ta, ka ta minetä „Musen-almanachä” esohf lasama, un efam tikai dubultneekus atmetuschi, kuri, sinams, toresi tapa wišpahrigi leetati. — Dseija dwascho is Jaeger'a profesora firds dslas juhsmas, fehras gaudas un sipta valaufchanahs us Deewu. — Schi 100 gadus weza pukite jauki puschko Latweeschu mihlo dseijas kroh-niti. — Jaeger'a profesors raksta fawam draugam Hartman' im ta:

1.

Juhsu Sprantscha dwehfelite,
Brahli, skumjäas peld.

Ir jums asaras, — lai wifas
Preefsch man pil! —

2.

Raudajt! manas deenas welkabs,
Un es skaitu tahs
Skumigs, — ne pehz gadeem, katu brihdi
Noskaitu.

3.

Kaut jel mana wahrga dñihwe
Dwaschoht aisskreetu;
Tad es teikdams dewejam pateiku,
Ka ta skreen.

4.

Ir to aku manas azis
Liftens aisslehdīs,
Ka nekahda afariña waidahm
Peejauzahs.

5.

Afarās ir spirtums. — Pahrtaif
Man par afaru,
Deews; tad laimigs es — ka afariña —
Issiku.

6.

Un tas awohts manu skumju
Ir eelsh manim ween,
Es to flehpchu, fewim pascham flehpchu, —
Ja war buht.

7.

Es ka stihga esmu; wehsmiñ,
Ne-isdwascho tai.
Tschihlodama wiñā muhscham jauki
Neflandahs.

8.

Zitkärt pohgaja schi kohle
Daschās dseefmiñas,
Kad pee lihgawiñas kruhtim manigs
Guleju.

9.

Un zaur wiñas kluſu fmaidu,
Ko es pratu ween,
Kad pee jaunu gaifmu augstas dohmas
Usñehmu. —

10.

Nahz, mans prezinsch, meedsin, schuhpo
Man eelsh skumibas;
Buhs man rihtā mohstees, lai tas iraid
Debes — rihts! —

Drupas un druskas.

* Belnita apstrahpefchana.

Dahnu lehninsch Fridrikis VII. bij pasihstams zaur sawu peemihlibu, it ihpaschi pret semas kahrtas laudihm. 1840. gadā Fridrikis — wehl trohnamantineeks buhdams — ispisdiya Jūnen salas gubernatora un generata weetu. Odensejas pili usturedamees winsch mehdsā daschu reisi labi sali usdfiwoht.

Kahdu pehzpusdeenu winsch gahja par pils fehtas-plazi un redseja tur weenu semneeku pee rateem stahwam, un, ka islikahs, kaut ko gai-dam. Winsch peegahjis ar to fahka runaht, un dabuja finaht, ka semneeks gaida majoru R., kas kahdā 2 juhdes attatā zeemā bij eekohrtelehts un tagad atbrauzis us Odensejas pili zeemā. — Semneekem pehz likuma waijadseja eekohrtelehts ofzeerexus katrai reist par welti west. Pehz schahdas farunas prinzis aigahja atkal sawās darishanās, un ap pulksten 100em wakarā gahja atkal par pils plazi, gribedams eet us ballehm; bet ka winsch isbrihnijahs, kad eeraudsija to paschu semneeku, kas behdigis un lihds ar saweem firgeem galwu nokahris stahweja un gaidija majoru. Fridrikis aissbraza us ballehm, un pahrbraza tikai pulksten tschetrōs no rihta; bet wehl tas redseja nabaga semneeku majoru gaidam. Prinzis peegahja pee wezifcha, schinkoja tam weenu dukatu un fazija, lai tikai brauz us mahjahm un negaida par welti. Semneezinsch kafijahs aiss aufihm un fazija, ka tas iħstī gan newaretu notikt, jo majors esoh lohti nikns wihrs, kas waretu neganti dusmotees un schim fazelt daschās nepatifikhanas. Bet kad prinzis sohlija par wiſu to atbildeht, tad wezit isfahma duhšchu un brauza bes ma-

jora us mahjahm. Majors drihs atnahza un valika tihri ka traks, redsedams, ka kutscheris aissbrauzis. Zaur to majoram waijadseja lihds rihtam pili usturetees. It agri no rihta kahds adjutants winu pazechla un aizinaja pee printscha. Pulksten 80s winsch nogahja. Pehz diwu stundu gaidishanas adjutants pasinoja, laipnigi smihnedams, ka deemschehl lehnina augstibai wehl ne-esoht valas; wehl esoht jagaida. Majors gaididams gaidija, kamehr prinzis mihiſlōs spilwendīs fnaus-dams atpuhtahs no ballehm. Pulksten 120s tika majoram lohti brangs brohlasts garam panests. „Riktiġi“, majors prahroja, „prinzis mani lubgs us brohlasti, — patefi, buhs leels gohds!“ Bet netapa aizinahs neds us brohlasti, neds ari, tschetrakas stundas weh-lak, us valaunadsi, ta ka nabaga majors waita newareja zeest aiss nepazeetibas un issalkuma. Beidscht, pehz 12 stundu gaidishanas, prohti pulksten 80s wakarā, tika eesaults pee printscha, kas winu lohti laipni usahma, par wina pascha un wina familijas labklahfchanu apwaizajahs un runoja wispharigi par weenaldsigahm leetahm, ta ka majors nemas newareja isprast, kadehl prinzis ligis tik ilgi gaidiħt. Duhšchu fanhmees fahka pehz tam apwaizates. „Ak, tas jau nau neħas,“ Fridrikis atteiza pasmeedamees, „es tik jums gribuju sinamu dariħt, ka es tam nabaga semneekam, kas juhs gaidija 12 stundas, atweħleju, lai brauz mahjās. Sinama leeta, ka juhs winam tamdeħħi nezelfeet nekahdas nepatifikhanas.“ Tagad majors manija, un fahka stohstidamees semi ajsbildinates, bet prinzis to atlaida ar scheem wahr-deem: „Majora kungs, semneeks ir tahds pat jilweħs, ka meħs; un tamdeħħi nekkahjahs, ka ofizeeris fawas teefibas pret semneeku isleħta tahdā wiħsē. Duhšwojeet tagad wefeli, un lai jums ir schihs deenas zeeschana par mahjibu us prekeħħdeenahm!“

J. Bn.

Maudas-papihru zena.

Rihgā, 7. Novemberi 1879.

P a p i h r i	prafija	mahħaja
Buśimperials gabala.	7,84 rubl.	7,82 rubl.
5 proz. bankbiletu 1. islaib.	94 ^{1/4}	94
5 " 4.	93 ^{1/4}	93
5 " inftrīpz. 5. aishħim.	94 ^{1/2}	94
5 " preħmiju biseħes 1. emiż.	229	228 ^{1/2}
5 " 2.	224 ^{1/4}	223 ^{3/4}
Peħterb. 5 proz. pilz. oblig.	90 ^{1/4}	90
Kreem ġem. fred. 5% kħliu-fħim.	120 ^{1/8}	119 ^{7/8}
Karkowas ġemist. 6 proz. kħliu-fħim.	—	93 ^{3/4}
Rehwales and. bankas akt.	—	—
Leel. Kreem, dselsz, akt.	256 ^{1/2}	256
Rihg.-Din. dselsz, akt.	152	162
Din.-Wit. dselsz, akt.	—	—
Warx.-Terešp. dselsz, akt.	131	163
Orelas.-Wit. dselsz, akt.	—	95
Nib.-Bolog. dselsz, akt.	95 ^{1/4}	101 ^{1/2}
Mask.-Brest. dselsz, akt.	—	104 ^{1/2}
Baltijas dselsz, akt.	105	104 ^{1/2}

(M. B.)

Tirgus finas.

Pa labeem rudseem makkaja liħds	3 rubl.	40 kap.
" meescheem "	2	50
" labahm ausahm "	1	70
" kroħna linseħħlähm "	12	mugħiġ.

Atbildehs.

G. Blm. Juhšu „tautas dseesmu“ nosuħtijahm drukatawā. Gaħdam fihha tas finas par Latwejsehem Juhšu apgħabala.

G. St... brg. Ir „tautas dseesmu“ lafitajus eepreeżżinam. „Dismtene“ neħbihs wiżeem faproptama.

Aug.... Dr.... e. Dzejina „Neta“ ar iohzigo peħdejo pantu ir numeri it miħla; bet toħemm lafitaj to nedabuhs lajshi, jo warbuħt wiċċi wina ta — neżeenħihs.

— G. Juhšu sinjum „par nelaint Aħjar-muixjhā“ gribejahm eelik 46. nummurā; bet muħsu zejnijamais liħiġi tħalli Dalgawā ir par fħo lectu jau runnejis 45. nummurā. Paldeewi; nelainojatees!

V. P. — W. Bateizamees par johzineem! Isleħtasim.

